

HET
DERDE
GEHEIM

STEVE BERRY

DE FONTEIN

PROLOOG

Fatima, Portugal
13 juli 1917

LUCIA STAARDE NAAR de hemel en zag de Dame neerdalen. De verschijning kwam uit het oosten, net als de vorige twee keren, en rees diep uit de bewolkte lucht op als een fonkelende stip. Ze naderde snel met een vloeiende glijvlucht en toen ze neerstreek boven de steeneik, zowat drie meter van de grond, klaarde haar silhouet op.

De Dame stond kaarsrecht, Haar uitgekristalliseerd beeld gehuld in een gloed die schitterender leek dan de zon. Als antwoord op haar verblindende schoonheid sloeg Lucia de ogen neer.

Anders dan de eerste keer toen de Dame was verschenen, dromde er een menigte rond Lucia. Twee maanden geleden waren Lucia, Jacinta en Francisco alleen in de velden, waar ze de schapen van hun families hoedden. Haar neef en nicht waren zeven en negen jaar oud. Met haar tien jaar was ze de oudste, en dat voelde ook zo. Rechts van haar knielde Francisco, die een lange broek en een gebreide muts droeg. Links van haar zat Jacinta op haar knieën, gekleed in een zwarte rok en met een hoofddoek om haar donkere haar.

Lucia keek op en werd zich weer bewust van de menigte. De mensen waren gisteren reeds beginnen toe te stromen. Velen kwamen uit naburige dorpen, sommigen hadden gehandicapte kinderen meegebracht die de Dame, zo hoopten ze, zou genezen. De prior van Fatima had verkondigd dat de verschijning bedrog was en had geëist dat iedereen zou wegblijven. *Het werk van de duivel*, had hij gezegd. Maar het volk had niet geluisterd, en een van de parochianen had de prior zelfs een sufferd genoemd. De duivel zou de mensen toch nooit vragen vaker te bidden?

Een vrouw krijste, noemde Lucia en haar neef en nicht oplichters en zwoer dat God wraak zou nemen voor hun heiligschennis. Lucia's oom, Manuel Marto, de vader van Jacinta en Francisco, stond achter ze en Lucia hoorde hoe hij de vrouw tot zwijgen maande. Hij dwong respect af in de vallei omdat hij meer van de wereld had gezien dan de omgeving van Serra da Aire. Lucia putte troost uit de doordringende blik in zijn bruine ogen en zijn rustige optreden. Het was goed dat hij in de buurt was, met al die vreemden rondom hen.

Ze probeerde zich niet te concentreren op de woorden die de mensen haar toeriepen, en sloot haar geest af voor de geur van munt, het aroma van pijnbomen en de scherpe reuk van wilde rozemarijn. Haar gedachten, en nu ook haar ogen, waren op de Dame gericht die voor haar zweefde. Slechts zij, Jacinta en Francisco konden de Dame zien, en alleen zij en Jacinta konden de woorden horen. Lucia had het vreemd gevonden – waarom werd het Francisco niet gegund? – maar tijdens haar eerste bezoek had de Dame duidelijk gemaakt dat Francisco alleen maar in de hemel kon komen als hij veel rozenkransen bad.

Een briesje woei over het geschakeerde landschap van het uitgestrekte keteldal dat bekend stond als Cova da Iria. Het land behoorde de ouders van Lucia toe en was bezaaid met olijfbomen en lapjes groenblijvende struiken. Het gras groeide er hoog en gaf hooi van een uitstekende kwaliteit, en op de akkers werden aardappelen, kool en tarwe geteeld.

Rijen eenvoudige stenen muurtjes bakenden de velden af. De meeste vielen uit elkaar, iets waar Lucia dankbaar voor was omdat de schapen daardoor konden grazen waar ze wilden. Het was haar taak de kudde van haar familie te hoeden, en Jacinta en Francisco pasten op de schapen van hún familie. De afgelopen jaren hadden ze heel wat dagen samen in de velden doorgebracht, soms spelend, soms biddend, soms luisterend naar Francisco die op zijn fluit speelde.

Maar twee maanden geleden was alles veranderd. Bij de eerste verschijning.

Van toen af werden ze onophoudelijk bestookt met vragen, en beschimpt door mensen die hen niet geloofden. Haar moeder had Lucia zelfs meegenomen naar de parochiepriester en haar bevolen toe te geven dat het allemaal gelogen was. De pastoor had naar haar geluisterd, en nadien verklaard dat Onze-Lieve-Vrouw onmogelijk uit de hemel kon zijn neergedaald alleen maar om te zeggen dat de mensen alle dagen de

rozenkrans moesten bidden. De enige troost voor Lucia bestond erin alleen te zijn, zodat ze vrijelijk kon huilen om zichzelf en de hele wereld.

De lucht werd schemerig en de mensen begonnen de paraplu's die schaduw moesten geven dicht te doen. Lucia ging staan en riep: 'Hoed af, ik zie de Heilige Maagd.'

De mannen gehoorzaamden ogenblikkelijk en sommigen sloegen een kruis alsof ze vergiffenis wilden vragen voor hun ongemanierdheid.

Ze keerde zich weer naar de verschijning en knielde neer. '*Vocemecê que me quere?*' vroeg ze. Wat wilt u van me?

'Beledig God onze Heer niet meer want Hij wordt al te lang beledigd. Ik wil dat jullie hier terugkomen op de dertiende dag van de volgende maand, en alle dagen vijf tientjes van de rozenkrans blijven bidden ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans, om vrede in de wereld en het einde van de oorlog te verkrijgen, want alleen zij kan hierbij helpen.'

Lucia nam de Dame aandachtig op. De gedaante was doorzichtig, in verschillende tinten geel, wit en blauw. Haar gezicht was beeldschoon, maar vreemd genoeg overschaduwd door verdriet. Haar gewaad viel tot op haar enkels en een sluier bedekte haar hoofd. Een rozenkrans die van parels leek, omstrengelde haar gevouwen handen. Haar stem was zacht en prettig en ging niet hoger of lager klinken, een troostende constante, net als de bries die over de menigte bleef waaien.

Lucia raapte haar moed bijeen en zei: 'Ik vraag u ons te zeggen wie u bent en een mirakel te doen zodat iedereen gelooft dat u aan ons bent verschenen.'

'Kom iedere maand op dezelfde dag hierheen. In oktober zal ik zeggen wie ik ben en wat ik wil, en ik zal een mirakel doen dat iedereen wel zal moeten geloven.'

De afgelopen maand had Lucia erover nagedacht wat ze moest zeggen. De mensen hadden haar overspoeld met smeekbeden betreffende hun dierbaren en degenen die te ziek waren om voor zichzelf op te komen. Een ervan in het bijzonder was haar bijgebleven. 'Kunt u de kreupele zoon van Maria Carreira genezen?'

'Ik zal hem niet genezen, maar als hij elke dag de rozenkrans bidt, zal ik voor zijn levensonderhoud zorgen.'

Ze vond het vreemd dat een dame uit de hemel voorwaarden stelde bij haar barmhartigheid, maar voor de aansporing tot devotie kon ze begrip

opbrengen. De pastoor zei altijd dat dit de enige manier was om Gods genade te verwerven.

‘Offer jezelf op voor de zondaars,’ zei de Dame. ‘Zeg vaak, vooral als jullie een offer brengen: “O Jezus, dit doe ik uit liefde voor u, voor de bekering van de zondaars, en om de zonden te herstellen die begaan zijn tegen het Onbevlekt Hart van Maria.”’

De Dame opende haar gevouwen handen en strekte haar armen uit. Een doordringende gloed straalde van haar af en baadde Lucia in een warmte als die van de winterzon op een koude dag. Ze nam het gevoel in zich op en zag toen dat de straling zich niet tot haar en haar neef en nicht beperkte, maar zich in de aarde boorde. De grond opende zich.

Dit was nieuw en anders, en het joeg haar angst aan.

In een indrukwekkend visioen strekte zich een vuurzee voor haar uit. In de vlammen verschenen verkoolde vormen die als hompen rundvlees in een kokende soep kolkten. Het waren menselijke gedaanten, maar ze kon hun trekken of gezichten niet onderscheiden. Ze kwamen uit het vuur tevoorschijn en sprongen er vlug uit, hupten in het rond en kermde en jammerden zo deerniswekkend dat een rilling van angst over Lucia’s rug liep. De arme zielen leken geen gewicht of evenwicht te hebben en waren geheel overgeleverd aan de vuurzee die hen verteerde. Er verschenen dierlijke gedaanten en sommige ervan herkende ze, maar ze waren allemaal even beangstigend. Ze wist wat het waren: demonen. De oppassers van de vlammen. Ze was doodsbenuwd en ze zag dat Jacinta en Francisco al even bang waren als zij. Er stonden tranen in hun ogen en ze had ze willen troosten. Als de Dame niet voor haar had gezweefd, zou ook zij haar zelfbeheersing hebben verloren.

‘Kijk naar háár,’ fluisterde ze haar neef en nichtje toe.

Ze gehoorzaamden, en alledrie keerden ze zich af van het gruwelijke visioen. Ze vouwden hun handen met de vingers naar de hemel gericht.

‘Jullie zien de hel, waar de zielen van de arme zondaren terecht komen,’ zei de Dame. ‘Om ze te redden, wil God de verering van mijn Onbevlekt Hart in de wereld vestigen. Als de mensen doen wat ik jullie ga zeggen, zullen veel zielen gered worden en komt er vrede. De oorlog zal eindigen. Maar als de mensen niet ophouden God te beledigen, komt er onder het pontificaat van Pius XI een nog ergere oorlog.’

Het visioen van de hel verdween en het warme licht trok zich terug in de gevouwen handen van de Dame.

‘Als jullie een nacht zullen zien die verlicht wordt door een onbekend licht, weet dan dat dit het grote teken is waarmee God aankondigt dat Hij de wereld gaat straffen voor zijn misdaden door middel van oorlog, hongersnood en de vervolging van de Kerk en de Heilige Vader.’

De woorden van de Dame brachten Lucia in de war. Ze wist dat er al een paar jaar een oorlog in Europa woedde. Mannen waren uit de dorpen vertrokken om te gaan vechten, en velen waren nooit teruggekomen. Ze had het verdriet van hun familieleden in de kerk aangehoord. Nu werd haar geopenbaard hoe er een einde kon komen aan al dat leed.

‘Om dat te verhinderen,’ zei de Dame, ‘vraag ik dat *Rússia* aan mijn Onbevlekt Hart wordt toegewijd en dat de Communie van Eerherstel plaatsvindt op elke eerste zaterdag van de maand. Als de mensen doen wat ik zeg, zal *Rússia* zich bekeren en komt er vrede. Anders zullen haar dwalingen zich over de hele wereld verspreiden en oorlogen en kerkvervolgingen veroorzaken. De goeden zullen de marteldood sterven, de Heilige Vader zal veel te lijden hebben, verschillende naties zullen worden vernietigd. Uiteindelijk zal mijn Onbevlekt Hart zegevieren. De Heilige Vader zal *Rússia* aan mij toewijden, ze zal zich bekeren en de wereld zal een periode van vrede worden gegund.’

Lucia vroeg zich af wie of wat die *Rússia* was. Misschien een persoon? Een slechte vrouw wier ziel moest worden gered? Een plaats misschien? Behalve Galicië en Spanje kende ze geen enkele naam van een land, en dat de Dame met *Rússia* op Rusland doelde wist ze dus niet. Haar wereld bestond uit het dorp Fatima waar haar familie woonde, het nabije gehucht Aljustrel waar Francisco en Jacinta woonden, de Cova da Iria waar schapen graasden en groenten groeiden, en de Cabeco Grotto waar vorig jaar en het jaar dáárvoor een engel was verschenen om de komst van de Dame aan te kondigen. Dat *Rússia* was blijkbaar belangrijk genoeg om de Dame bezig te houden. Maar wat Lucia wilde weten, was: ‘En Portugal?’

‘In Portugal zal het dogma van het geloof steeds bewaard blijven.’

Ze glimlachte, blij te horen dat haar geboorteland goed aangeschreven stond in de hemel.

‘Als je de rozenkrans bidt,’ zei de Dame, ‘zeg dan na ieder mysterie: “O mijn Jezus, vergeef ons en verlos ons van het hellevuur. Verlos alle zielen, vooral degenen die noodlijdend zijn.”’

Ze knikte.

‘Ik heb jullie nog meer te vertellen.’ Toen ze klaar was met de derde boodschap zei de Dame: ‘Dit mogen jullie aan niemand vertellen, nu nog niet.’

‘Zelfs niet aan Francisco?’ vroeg Lucia.

‘Hem mag je het wel vertellen.’

Er viel een lange stilte. Er kwam geen geluid uit de menigte. Alle mannen, vrouwen en kinderen stonden of knielden, in vervoering, in de ban van wat de drie zieners – zoals Lucia wist dat ze genoemd werden – aan het doen waren. Velen omklemden een rozenkrans en prevelden gebeden. Ze wist dat niemand de Dame kon horen of zien; hun ervaring was er een van geloof.

Ze talmde even om van de stilte te genieten. De hele Cova had zich in diepe plechtigheid gehuld. Zelfs de wind was gaan liggen. Ze kreeg kippenvel, en voor het eerst drukte het gewicht van de verantwoordelijkheid op haar. Ze ademde diep in en vroeg: ‘Verlangt u verder niets van mij?’

‘Vandaag verlang ik verder niets van jou.’

De Dame begon in het oosten naar de hemel op te stijgen. Iets als gemommel van de donder trok over hun hoofden heen. Lucia stond op. Ze beefde. ‘Daar gaat ze!’ riep ze, op de lucht wijzend.

De menigte voelde dat het visioen voorbij was en begon naar voren te dringen.

‘Hoe zag ze eruit?’

‘Wat heeft ze gezegd?’

‘Waarom kijk je zo bedrukt?’

‘Komt ze nog terug?’

Het gedrang richting de steeneik werd benauwend en opeens was Lucia bang. ‘Het is een geheim. Het is een geheim,’ flapte ze eruit.

‘Goed of slecht?’ krijste een vrouw.

‘Voor sommigen goed. Voor anderen slecht.’

‘En je wilt het ons niet vertellen?’

‘Het is een geheim en de Dame heeft ons gezegd dat we het niet mogen vertellen.’

Manuel Marto tilde Jacinta op en begon zich met zijn ellebogen een weg door de menigte te banen. Lucia volgde, hand in hand met Francisco. De achterblijvers drongen aan, bekogelden hen met nog meer vragen. Ze kon maar één antwoord op hun smeekbeden bedenken.

‘Het is een geheim. Het is een geheim.’

DEEL EEN

I

Vaticaanstad
Woensdag 8 november
6.15 uur

MONSEIGNEUR COLIN MICHENER hoorde weer dat geluid en sloeg het boek dicht. Er was iemand. Hij wist het gewoon.

Net als vorige keer.

Hij stond op van de leestafel en tuurde in het rond, naar de rijen barokke boekenplanken. De eeuwenoude schappen torenden boven hem uit. Nog meer schappen stonden in het gelid langs de muren van smalle gangen die zich in beide richtingen uitstrekten. Het spelonkachtige vertrek ademde een aura, een mystieke sfeer uit, die deels uit de naam voortkwam: *L'Archivio Segreto Vaticano*. Het Geheime Vaticaanse Archief.

Hij had het altijd al een vreemde naam gevonden omdat de boeken opvallend weinig geheimen bevatten. De meeste waren niet meer dan een uiterst nauwkeurig relaas van tweeduizend jaar kerkelijke organisatie, verslagen over de tijd toen pausen koningen, krijgsheren, politici en minnaars waren. Alles bij elkaar zowat veertig kilometer boekenplanken, die veel te bieden hadden als een onderzoeker wist waar hij moest kijken.

En dat wist Michener.

Hij concentreerde zich weer op het geluid en zijn blik gleed door de kamer, langs fresco's van Constantijn, Pepijn en Frederik II, tot bij een ijzeren hek in de muur tegenover hem. De ruimte achter het traliewerk was donker en stil. In de Riserva kon je uitsluitend met de toestemming van de paus komen, en alleen de kerkelijke archivaris had de sleutel van

het hek. Michener was er nooit in geweest. Hij was plichtsgetrouw buiten blijven staan toen zijn baas, paus Clemens xv, zich naar binnen had gewaagd. Toch wist hij af van bepaalde kostbare documenten die in de vensterloze ruimte opgeslagen lagen. De laatste brief van Mary, Koningin der Schotten, geschreven vóór Elizabeth I haar liet onthoofden. Een petitie van vijfenzeventig Engelse lords die de paus vroegen het eerste huwelijk van Hendrik VIII nietig te verklaren. De ondertekende beken-
tenis van Galileo. Napoleons Verdrag van Tolentino.

Hij bestudeerde de krullen en steunberen van het ijzeren hek, de vergulde fries van loofwerk en dieren die in het metaal erboven was gedreven. Het hek zelf had daar sinds de veertiende eeuw gestaan. Niets in Vaticaanstad was gewoontjes. Alles droeg het karakteristieke merkteken van een beroemde kunstenaar of een legendarische ambachtsman, iemand die jaren gezwoegd had om zowel zijn God als zijn paus te plezieren.

Hij beende door de kamer en zijn voetstappen weergalmden in de lauwe lucht. Voor het hek stond hij stil. Vanachter het traliewerk woei een warme bries op hem af. Aan de rechterkant van de deur zat een reusachtige grendel. Hij testte de schoot. Alles zat veilig op slot.

Hij liep terug, zich afvragend of iemand van de staf naar binnen kon zijn gekomen. De scriptor die dienst had, was vertrokken toen Michener was binnen komen lopen en niemand anders zou naar binnen mogen zolang hij er was, omdat de secretaris van de paus geen kinderoppas hoefde. Maar een groot aantal deuren leidde in en uit het vertrek, en hij vroeg zich af of het geluid dat hij daarnet had opgevangen afkomstig kon zijn van eeuwenoude scharnieren die open werden gewurmd en zachtjes weer gesloten. Het was moeilijk te zeggen. De geluiden in de reusachtige ruimte waren even verwarrend als de geschriften.

Hij liep naar rechts, naar een van de lange corridors: de Gang der Perkamenten. Daarachter lag de Kamer van Inventarissen en Indexen. Terwijl hij voortliep, floepten plafondlampen aan en weer uit en vormden opeenvolgende lichtpoelen. Hij had het gevoel dat hij onder de grond zat, hoewel hij zich tweehoog bevond.

Hij waagde zich niet erg ver, hoorde niets, en liep terug.

Het was vroeg op de dag en midden in de week. Hij had deze tijd met opzet gekozen voor zijn onderzoek. Hij wilde anderen die toegang tot het archief hadden verkregen zo min mogelijk storen en evenmin de aan-

dacht trekken van de curiale employés. De Heilige Vader had hem een missie toevertrouwd en zijn onderzoek was vertrouwelijk. Maar toch was hij niet alleen. De vorige keer, een week geleden, had hij het ook gevoeld.

Hij liep terug naar de grote hal en de leestafel, maar concentreerde zich nog steeds op het vertrek. De vloer beeldde een naar de zon gerichte dierenriem uit. De zonnestralen konden binnendringen langs zorgvuldig gesitueerde kieren die hoog in de muren waren uitgespaard. Hij wist dat eeuwen geleden, precies vanaf deze plaats, de Gregoriaanse kalender was uitgerekend. Maar vandaag stroomde er geen zonlicht naar binnen. Het was koud en nat buiten, en de regen van een herfststorm gelselde Rome.

De boekdelen waarin hij zich twee uur lang verdiept had, waren netjes op de kathedraal gerangschikt. De meeste waren de afgelopen twintig jaar geschreven. Vier waren er echter veel ouder. Twee daarvan waren in het Italiaans geschreven, een in het Spaans en een in het Portugees. Hij kon ze allemaal met gemak lezen – alweer een reden waarom Clemens xv hem absoluut in dienst had willen nemen.

Het Spaanse en het Italiaanse verslag stelden niet veel voor. Ze deden het Portugees werk nog eens dunnetjes over: *Een uitvoerige en gedetailleerde studie van de gerapporteerde verschijningen van de Heilige Maagd Maria in Fatima – van 13 mei 1917 tot 13 oktober 1917.*

Paus Benedictus xv had het onderzoek in 1922 bevolen als onderdeel van een kerkelijke enquête naar de vermeende gebeurtenissen in een afgelegen Portugese vallei. De inkt van het handgeschreven manuscript was tot een warm geel verkleurd, zodat het leek alsof de woorden in goud waren opgetekend. De bisschop van Leiria had het grondig aangepakt en de enquête had in totaal zo'n acht jaar gevegd. Zijn informatie was doorslaggevend geweest voor de erkenning door het Vaticaan in 1930 dat de zes verschijningen op aarde van de Maagd in Fatima *het waard waren aanvaard te worden*. Drie bijlagen, die nu aan het origineel vastzaten, dateerden respectievelijk uit de jaren vijftig, zestig en negentig van de vorige eeuw.

Michener had ze bestudeerd met de accuratesse van de jurist waartoe de Kerk hem had opgeleid. Na zeven jaar studie aan de Universiteit van München had hij zijn diploma gehaald, maar hij had nooit een conventionele advocatenpraktijk gehad. Zijn wereld was er een van kerke-

lijke uitspraken en canonieke verordeningen. Precedenten omspanden twee millennia en stoelden veeleer op het begrijpen van de periode dan op enige notie van *stare decisis*. Zijn lastige juridische studie bleek van onschatbare waarde voor zijn positie in de Kerk, omdat de logica van de wet vaak een bondgenoot bleek te zijn in het verwarrende slik van de theologische politiek. En bovendien had het hem net geholpen in dit labyrint van vergeten informatie de gegevens te vinden waar Clemens xv naar op zoek was.

Opnieuw dat geluid.

Een zacht gepiep, als van twee takken die langs elkaar schuren in de wind, of van een muis die zijn aanwezigheid kenbaar maakt.

Hij repte zich naar de plaats waar het vandaan kwam en keek in beide richtingen.

Niets.

Links van hem, zowat vijftien meter bij hem vandaan, bevond zich een deur. Hij liep eropaf en trok aan de grendel. Die gaf mee. Hij moest moeite doen om de zware deur van bewerkt eiken open te duwen. De ijzeren scharnieren piepten heel zachtjes.

Een geluid dat hij herkende.

De gang erachter was leeg, maar een schijnsel op de marmeren vloer trok zijn aandacht.

Hij knielde neer.

De doorzichtige vochtvlekken vormden een regelmatig patroon en de druppels leidden naar het uiteinde van de gang, en weer terug naar de deuropening van het archief. In sommige vlekken vond hij resten van slijk, bladeren en gras.

Zijn blik volgde het spoor dat doodliep bij een rij schappen. De regen bleef op het dak kletteren.

Hij wist wat de plasjes waren.

Voetsporen.

2

7.45 uur

HET MEDIACIRCUS KWAM al vroeg op gang, wat Michener wel verwacht had. Hij stond voor het raam en zag hoe de televisiestations hun wagens en caravans het Sint-Pietersplein opreden en zich op de hun toegewezen plaats installeerden. De Vaticaanse voorlichtingsdienst had hem gisteren laten weten dat eenenzeventig accreditatieaanvragen waren goedgekeurd. Ze kwamen hoofdzakelijk van Noord-Amerikaanse, Engelse en Franse persmensen, maar er zaten ook een tiental Italianen en drie Duitsers in de groep. Veelal schrijvende pers, maar een aantal nieuwszenders had toelating gevraagd en gekregen om het proces rechtstreeks te verslaan. De BBC had zelfs gelobbyd voor camera's in de rechtszaal omdat ze een documentaire wilden draaien, maar dat verzoek was afgewezen. De hele zaak beloofde een heuse show te worden, maar dat was de prijs die je moest betalen als je achter een beroemdheid aanging.

De Apostolische Penitentiaria was de hoogste van de drie Vaticaanse gerechtshoven en hield zich uitsluitend met excommunicaties bezig. Het canonieke recht proclameerde vijf redenen waarom iemand geëxcommuniceerd kon worden: de verbreking van het biechtgeheim; een fysieke aanval op de paus; de wijding van een bisschop zonder toestemming van de Heilige Stoel; de ontwijding van de eucharistie, en de zaak waar het vandaag om ging: een priester die zijn medeplichtige de absolutie had gegeven voor een seksuele zonde.

Pastor Thomas Kealy van de Sint-Pieter en Pauluskerk in Richmond, Virginia, had het ondenkbare gedaan. Drie jaar geleden had hij openlijk een relatie aangeknoopt met een vrouw, en vervolgens had hij zichzelf

en haar de absolutie gegeven in tegenwoordigheid van zijn parochianen. Zowel de stunt als het vernietigende commentaar van Kealy op het onbuigzame standpunt van de Kerk ten aanzien van het celibaat had flink wat aandacht gekregen. Individuele priesters en theologen stelden de celibaatsverplichting al langer ter discussie, maar gewoonlijk liet Rome de pleitbezorger van een versoepeling in zijn eigen sop gaarkoken. De meesten traden ten slotte uit of draaiden bij. Pastor Kealy echter had zijn uitdaging op een ander niveau getild door drie boeken te publiceren. Een ervan, een internationale bestseller ondertussen, viel de gangbare rooms-katholieke doctrine rechtstreeks aan. Michener herkende de institutionele angst die Kealy omgaf. Een priester die Rome tartte, was één ding, maar als de mensen begonnen te luisteren, was dat heel andere koek.

En de mensen luisterden naar Thomas Kealy. Hij was knap, intelligent en beschikte over de benijdenswaardige gave zijn gedachten beknopt te kunnen uitdrukken. Hij had in de hele wereld lezingen gegeven en veel volgelingen gekregen. Iedere beweging heeft een leider nodig en de pleitbezorgers van een kerkhervorming hadden in deze stoutmoedige priester blijkbaar de hunne gevonden. Zijn website, waarvan Michener wist dat hij dagelijks door de Apostolische Penitentiarie werd gecontroleerd, scoorde meer dan twintigduizend hits per dag. Een jaar geleden had Kealy een mondiale beweging opgericht, Catholics Rallying for Equality Against Theological Eccentricities, afgekort CREATE, die al meer dan een miljoen leden telde, vooral in Noord-Amerika en Europa.

Het doortastende leiderschap van Kealy had de moed van de Amerikaanse bisschoppen opgefokt. Vorig jaar was een forse groep er bijna toe gekomen zijn ideeën openlijk te onderschrijven en vraagtekens te zetten bij het feit dat Rome een archaïsche middeleeuwse filosofie bleef aanhangen. Zoals Kealy vaak zei, maakte de Amerikaanse Kerk een crisis door dankzij ouderwets gedachtegoed, onwaardige priesters en arrogante leiders. Zijn argument dat *het Vaticaan van Amerikaans geld hield, maar niet van Amerikaanse invloed*, vond weerklank. Michener was zich ervan bewust dat het standpunt van de populistische Kealy getuigde van het soort gezonde verstand waar de westerse geest naar snakte. Kealy was dan ook een beroemdheid geworden. En nu was de uitdager naar de kampioen toe gekomen, en zou hun steekspel door de wereldpers verslagen worden.

Maar eerst wachtte Michener zijn eigen steekspel.

Hij wendde zich van het raam af en keek naar Clemens xv, de gedachte wegduwend dat zijn oude vriend misschien spoedig zou sterven.

‘Hoe maakt u het vandaag, Heilige Vader?’ vroeg hij in het Duits. Als ze alleen waren, spraken ze altijd Clemens’ moedertaal. Vrijwel niemand van de paleismedewerkers sprak Duits.

De paus pakte zijn porseleinen kopje op en nipte van zijn espresso. ‘Wonderlijk toch, dat een zo luisterrijke omgeving tot zo weinig tevredenheid stemt.’

Het cynisme was niet nieuw, maar sinds kort was de toon bijtender geworden.

Clemens zette het kopje op de tafel. ‘Heb je de informatie in het archief gevonden?’

Michener liep bij het raam vandaan en knikte.

‘Was het originele rapport over Fatima nuttig?’

‘Voor geen meter. Maar ik heb andere documenten gevonden, die meer opleverden.’ Hij vroeg zich weer af waarom dit alles belangrijk was, maar deed er het zwijgen toe.

De paus scheen aan te voelen wat hij dacht. ‘Je stelt nooit vragen, nietwaar?’

‘U zou het me vertellen, als u wilde dat ik het wist.’

In de afgelopen drie jaar was de paus erg veranderd. Hij werd met de dag afstandelijker, bleker en fragieler. Clemens was altijd al een kleine, magere man geweest, maar sinds kort leek het wel of zijn lichaam zich in zichzelf terugtrok. Ooit had hij een bruine haardos gehad, maar nu was zijn schedel bedekt met kort grijs pluishaar. Het contrast met het levendige gezicht dat dagbladen en tijdschriften zo vaak hadden afgedrukt, glimlachend vanaf het balkon op het Sint-Pietersplein toen zijn verkiezing werd aangekondigd, was zo groot dat hij een karikatuur van zichzelf leek. Weg waren de blozende wangen. En de ooit haast onzichtbare wijnvlek was nu een opvallende uitwas die de Vaticaanse persdienst routineus met het luchtpenseel retoucheerde. De druk die de troon van Sint-Pieter met zich meebracht, had zijn tol geëist en onverbiddelijk een man verouderd die niet eens zo lang geleden regelmatig de Beierse Alpen beklom.

Michener wees op het dienblad met de koffie. Hij kon zich een ontbijt herinneren dat bestond uit worst, yoghurt en zwart brood. ‘Waarom eet u niet? De hofmeester vertelde me dat u gisteravond ook al niet gegeten hebt.’

‘Wat een kniesoor.’

‘Waarom hebt u geen trek?’

‘Halsstarrig ook nog.’

‘Dat u mijn vragen ontwijkt, maakt me niet minder ongerust.’

‘En waar ben je bang voor, Colin?’

Hij had het over de lijnen willen hebben die zich in het voorhoofd van Clemens hadden gegroefd, de beangstigende bleekheid van zijn huid, de aderen die zich op de handen en polsen van de oude man aftekenden. Maar hij zei eenvoudigweg: ‘Alleen voor uw gezondheid, Heilige Vader.’

Clemens glimlachte. ‘Je omzeilt mijn plaagstoten handig.’

‘Met de Heilige Vader redetwisten, lijkt me een vruchteloze onderneming.’

‘Ah, de kwestie van de onfeilbaarheid. Ik vergat dat ik altijd gelijk heb.’

Michener besloot deze uitdaging aan te nemen. ‘Niet altijd.’

Clemens grinnikte. ‘Heb je de naam in het archief gevonden?’

Michener stak zijn hand in zijn soutane en diepte op wat hij had opgeschreven net voordat hij het geluid had gehoord. Hij overhandigde het papiertje aan Clemens en zei: ‘Er was weer iemand.’

‘Wat jou niet zou mogen verbazen. Niets is hier privé.’ De paus las wat er stond en zei hardop: ‘Pastor Andrej Tibor.’

Michener wist wat er van hem werd verwacht. ‘Hij is een gepensioneerde priester die in Roemenië woont. Ik heb hem in onze registers opgezocht. Zijn pensioen wordt nog steeds daarheen gestuurd.’

‘Ik wil dat je hem gaat opzoeken.’

‘Gaat u me zeggen waarom?’

‘Nog niet.’

De afgelopen drie maanden was Clemens diep verontrust geweest. De oude man had geprobeerd dat te verbergen, maar na een vriendschap van vierentwintig jaar was er weinig wat Michener ontging. Hij wist precies wanneer de bezorgdheid begonnen was: vlak na een bezoek aan het archief – de Riserva – en de antieke brandkast die achter het vergrendelde hek stond te wachten. ‘Mag ik weten wanneer u me zult zeggen waarom?’

De paus stond op uit zijn stoel. ‘Na mijn gebeden.’

Ze liepen de werkkamer uit en gingen in stilte naar de vierde verdieping waar ze voor een open deur stil bleven staan. De kapel erachter was in wit marmer uitgevoerd, de ramen een schitterend glasmozaïek dat de staties van de Kruisweg uitbeeldde. Clemens kwam hier elke ochtend enkele minuten mediteren. Niemand mocht hem storen. Alles kon wachten tot hij klaar was met tot God te spreken.

Michener was reeds bij Clemens in dienst gekomen toen de pezige Duitser aartsbisschop werd, en hij was gebleven toen Jakob Volkner vervolgens opklom tot kardinaal en ten slotte kardinaal-staatssecretaris van het Vaticaan werd. Zijn eigen carrière had die van zijn mentor gevolgd: van seminarist tot priester en vervolgens tot monseigneur. De klim had vierendertig maanden geleden een hoogtepunt bereikt toen het Heilig College van Kardinalen kardinaal Volkner tot de tweehonderdzevenenzestigste opvolger van Petrus had gekozen. Volkner had Michener onmiddellijk als privésecretaris aangesteld.

Michener kende Clemens door en door. Jakob Volkner was een man die was opgegroeid in de kolkende maalstroom van het naoorlogse Duitsland en die het vak van diplomaat had geleerd op kortstondige standplaatsen als Dublin, Cairo, Kaapstad en Warschau. Een man ook met een oneindig groot geduld en een fervente belangstelling. Nooit in al hun jaren samen had Michener aan het geloof of de persoonlijkheid van zijn mentor getwijfeld. Lang geleden al had hij besloten dat als hij half de man kon zijn die Volkner was, hij zijn leven als een succes zou beschouwen.

Clemens voltooide zijn gebeden, sloeg een kruisteken en kuste het crucifix dat op zijn witte soutane hing. Zijn stille moment had vandaag maar kort geduurd. De paus stond op van zijn bidstoel, maar bleef bij het altaar talmen. Michener stond stilletjes in de hoek te wachten tot de kerkvorst naar hem toe kwam.

‘Ik zal me nader verklaren in een brief aan pastor Tibor. Ik zal je een pauselijk mandaat meegeven, zodat hij je bepaalde informatie kan geven.’

Nog steeds geen verklaring over het waarom van de reis naar Roemenië.

‘Wanneer wilt u dat ik vertrek?’

‘Morgen. Uiterlijk overmorgen.’

‘Ik weet niet zeker of dit een goed idee is. Kan een van de legaten dit niet afhandelen?’

‘Ik verzeker je, Colin, dat ik niet zal sterven terwijl je weg bent. Ik zie er niet best uit, maar ik voel me goed.’

Het was een bewering die minder dan een week geleden door Clemens’ dokters was bevestigd. Na een batterij testen was de paus vrij van alle mogelijke slopende ziektes verklaard. Maar onder vier ogen had de pauselijke lijfarts gewaarschuwd dat de dodelijkste vijand van Clemens stress was, en zijn snelle aftakeling in de afgelopen maanden leek er het bewijs van dat iets aan zijn ziel vrat.

‘Ik heb nooit gezegd dat u er slecht uitzag, Uwe Heiligheid.’

‘Hoefde ook niet.’ De oude man wees op Micheners ogen. ‘Ik zie het daar. Ik heb geleerd erin te lezen.’

Michener hield het papiertje omhoog. ‘Waarom wilt u contact opnemen met deze priester?’

‘Dat had ik al moeten doen nadat ik de eerste keer in de Riserva was geweest. Maar ik heb me verzet.’ Clemens zweeg even. ‘Ik kan me niet langer verzetten. Ik heb geen keus.’

‘De paus van Rome die geen keus heeft?’

De paus deed een stap opzij en keerde zich om naar een kruisbeeld aan de muur. Dikke kaarsen op de uiteinden van het altaar verspreidden een helder licht.

‘Ga je vanmorgen naar het tribunaal?’ vroeg Clemens met zijn rug naar hem toegekeerd.

‘Dat is geen antwoord op mijn vraag.’

‘De paus van Rome kan kieskeurig zijn over de vragen die hij wenst te beantwoorden.’

‘Ik meen me te herinneren dat u me opdroeg het proces bij te wonen. Dus, ja, ik zal er zijn. Samen met een zaal vol verslaggevers.’

‘Zal zij er zijn?’

Michener wist precies aan wie de oude man refereerde. ‘Ik hoorde dat ze een persaccreditatie heeft.’

‘Weet jij waarom ze belangstelling heeft voor het proces?’

Hij schudde het hoofd. ‘Zoals ik al zei, heb ik slechts bij toeval vernomen dat ze aanwezig zou zijn.’

Clemens draaide zich naar hem om. ‘Maar wat een gelukkig toeval.’

Hij vroeg zich af waarom de paus geïnteresseerd was.

‘Je mag best om haar geven, Colin. Ze maakt deel uit van jouw verleden. Een deel dat je niet mag vergeten.’

Clemens kende het hele verhaal alleen maar omdat Michener een biechtvader nodig had gehad en de aartsbisschop van Keulen zijn naaste kompaan was in die tijd. In zijn vijftienvintig jaar als priester was dat de enige overtreding van zijn kerkelijke geloften geweest. Hij had overwogen uit te treden, maar Clemens had hem kunnen overreden, had hem uitgelegd dat de ziel alleen sterk kon worden door zwakheden te overwinnen. Dat weglopen niet zou baten. Nu, meer dan twaalf jaar later, wist hij dat Jakob Volkner gelijk had. Hij was de privésecretaris van de paus. Al bijna drie jaar lang hielp hij Clemens xv over een lachwekkend uiteenlopende combinatie van rooms-katholieke persoonlijkheden en cultuur te regeren. Het feit dat de hele participatie van Michener gegrond was op een schending van zijn eed aan zijn God en zijn Kerk, had de paus kennelijk nooit gedeerd. En dat besef was sinds kort behoorlijk verontrustend geworden.

‘Ik vergeet helemaal niets,’ fluisterde Michener.

De paus kwam bij hem staan en legde een hand op zijn schouder.

‘Treur niet om wat je verloren hebt. Dat is ongezond en contraproductief.’

‘Ik vind het niet gemakkelijk om te liegen.’

‘Jouw God heeft het je vergeven. Dat is het enige wat telt.’

‘Hoe weet u dat zo zeker?’

‘Omdat ik het weet. En als je het onfeilbare hoofd van de Kerk van Rome niet kunt geloven, wie dan wel?’ Het schertsende commentaar ging vergezeld van een glimlach die Michener vertelde dat hij de zaken niet zo serieus moest nemen.

Hij glimlachte ook. ‘U bent hopeloos.’

Clemens trok zijn hand terug. ‘Klopt, maar ik ben beminnelijk.’

‘Ik zal proberen dat te onthouden.’

‘Doe dat. Ik ben zo klaar met mijn brief voor pastor Tibor. Ik zal hem vragen schriftelijk te antwoorden, maar luister naar hem als hij wil praten en vertel me alles. Begrijp je?’

Michener vroeg zich af hoe hij kon weten wat hij moest vragen. Hij wist niet eens waarom hij moest gaan. Maar hij zei alleen: ‘Ik begrijp het, Uwe Heiligheid. Zoals altijd.’

Clemens grijnsde. ‘Je zegt het, Colin. Zoals altijd.’

Van Steve Berry verschenen tevens bij uitgeverij De Fontein:

De Amberzaal

De Romanov voorspelling

De erfenis van de Tempeliers

Eerste druk februari 2006

Vijfde druk januari 2007

Copyright © 2005 by Steve Berry

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

Deze vertaling is totstandgekomen na overeenkomst met Ballantine Books, een imprint van
Random House Publishing Group, onderdeel van Random House, Inc.

© 2006 Uitgeverij De Fontein, voor de Nederlandse vertaling

Oorspronkelijke uitgever: Ballantine Books

Oorspronkelijke titel: *The Third Secret*

Vertaling: Jacqueline Caenberghs

Omslagontwerp: Wil Immink

Zetwerk: v3-Services, Baarn

ISBN 978 90 261 2291 0

NUR 332

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.